

Kvalitetsprogram

Detaljplan för stadsutveckling i Brunnsbo

2026-06-15

Version 1.2

Kvalitetsprogrammet är ett pågående dokument och arbetet löper parallellt med planarbetet

Stadsbyggnadsförvaltningen
403 17 Göteborg

Kvalitetsprogram Brunnsbo version 1.2

2026-06-15

Arbetsgrupp:

Adrian Pihl - Stadsbyggnadsförvaltningen, Elisabeth Glaas - Exploateringsförvaltningen, Hanna Gustafsson - Exploateringsförvaltningen, Linus Sandberg - Stadsbyggnadsförvaltningen

Projektgrupp:

Stadsbyggnadsförvaltningen
Exploateringsförvaltningen

Dialogprocess med

Representanter från fastighetsaktörerna och deras arkitekter.

Innehåll

Syfte och sammanhang	4
Styrande dokument	5
Brunnsbo i förändring	6
Struktur	8
Dagens struktur och kvalitéer	8
Viktiga kopplingar	16
Rumsligheter	18
Målbilden	20
Stadsbyggnadside	22
Stråk och målpunkter	24
Gaturummet	26
Landskap	28
Rumsligheter	30
Gestaltungsprinciper	32
Offentliga rum - Generella kvalitéer	33
Gatutypologier	34
Stadsformsanalyser	38
Grön- och blåstruktur	41
Platser och Torg	42
Gestaltungsprinciper	46
Förgårdsmark	48
Trafikområde	49
Bildreferenser	50

Syfte och sammanhang

Syftet med kvalitetsprogrammet är att plan- och projektövergripande konkretisera stadens ambition gällande gestaltningen i Brunnsbo och att säkerställa en sammanhållen utformning och hög kvalitet av de offentliga rum liksom för bebyggelsen.

Det pågående planarbetet i Brunnsbo involverar flera olika aktörer. Kvalitetsprogrammet ämnar att ge alla en övergripande förståelse för ambitionsnivån i Brunnsbo för en sammanhållen utformning av byggnader och offentlig plats. Kvalitetsprogrammet har som ambition att förklara varför, hur, och var kvaliteter och utformningsprinciper ska implementeras. Det är ett underlag och komplement till detaljplanehandlingarna.

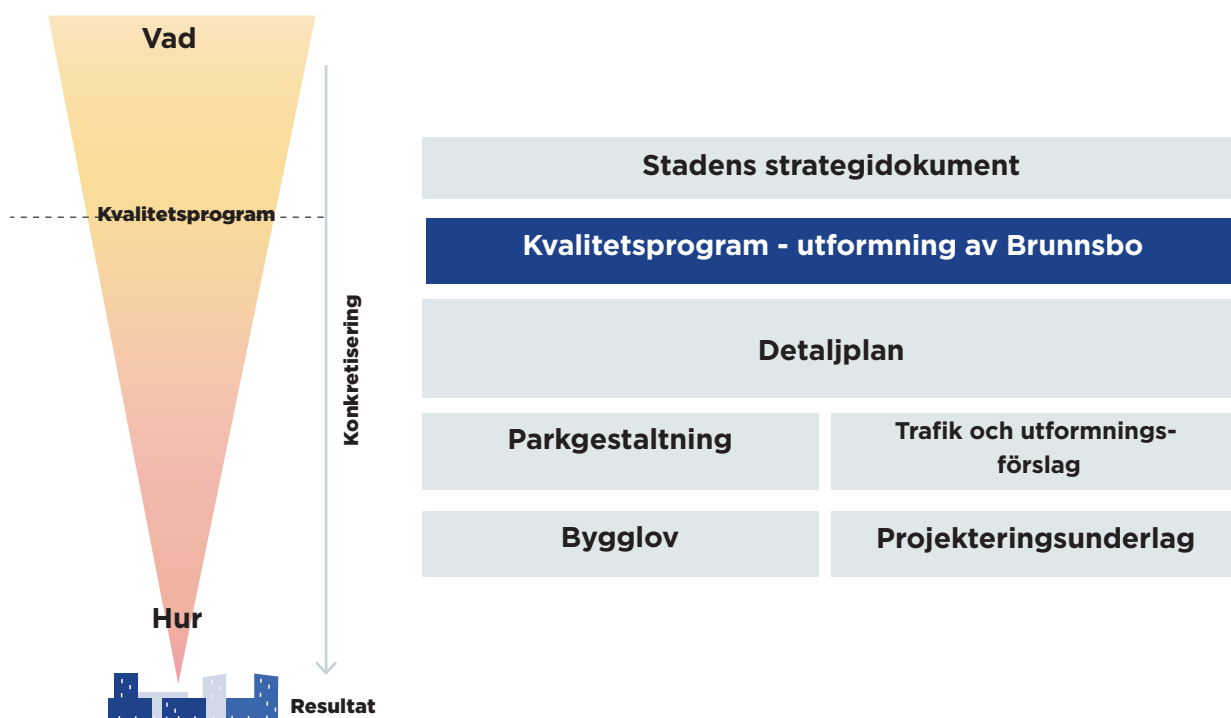
Kvalitetsprogrammet kan ses som en del i en konkretiseringsprocess som ligger till grund för planreglering och tolkning i bygglovsskedet. Kvalitetsprogrammet beskriver övergripande gestaltningsprinciper,

vad de försöker uppnå, och hur de försöker uppnå det. För utformningen av byggnaderna blir kvalitetsprogrammet ett underlag för planbestämmelser och för bygglov. Det finns ingen strikt definierad detaljeringsgrad mellan de olika skedena. Detaljeringsgraden kan skilja sig mellan olika aspekter.

De illustrationer som förekommer i kvalitetsprogrammet ska illustrera en syntes av angivna gestaltningsprinciper som beskrivs. Utformningen kan även lösas på andra sätt och illustrationerna utgör inte en angivelse om hur.

Även visions- och referensbilderna ska inte tolkas som förskrivna lösningar utan utgör inspiration. I bildtexterna tydliggörs vad i referensbilderna som bilden ger exempel på.

Kvalitetsprogrammet är framtaget av Stadsbyggnadsförvaltningen i samarbete med stadens förvaltningar och fastighetsägare i Brunnsbo.

Konkretiseringstratt: det finns inga skarpa gränser för olika skeden.

Styrande dokument

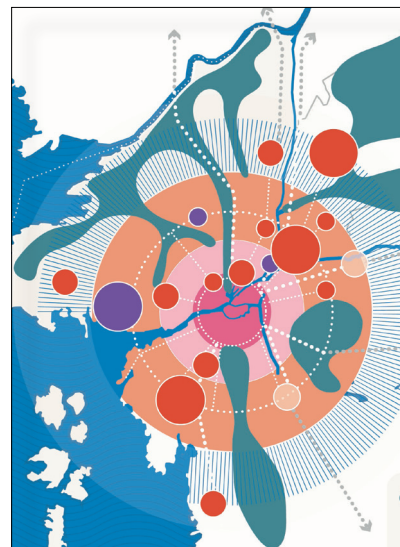
Översiktsplan för Göteborg

Göteborgs nya översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 2022. Utgångspunkten för översiktsplanen är en inriktning mot den täta, gröna blandstaden genom komplettering av den byggda staden i kombination med byggande i strategiska knutpunkter. För en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar stadsutveckling ska Göteborg byggas tätare så att fler invånare får möjlighet till ett enkelt vardagsliv, med gångavstånd till kollektivtrafik och service.

Översiktsplanen pekar ut Brunnsbo som en del av den utvidgade innerstaden. För den utvidgade innerstaden är målsättningen att förtäta, blanda funktioner, och tillgänglighet för fotgängare och cyklister ska stärkas. Kollektivtrafiken ska om möjligt ske planskilt.

Översiktsplanen har tre uttalade huvudmål för stadsplaneringen i Göteborg. Nära stad, Sammanhållen stad, och Robust Stad.

I översiktsplanen pekas även "Brunnsbo torg" ut som en tyngdpunkt på centrala Hisingen och Litteraturgatan pekas ut som ett framtida omvandlingsstråk. I anslutning till torget planeras för en framtida pendeltågstation som kommer utgöra en viktig regional koppling och framtida entré till Backaplan och centrala Hisingen. Omvandlingsstråk ska möjliggöra utveckling av blandad stadsbebyggelse, effektiva användning av infrastruktur samt öka de lokala stadskvaliteterna.

Övriga policydokument

- ÖP2022
- KOLL 2035
- Fotgängarprogram
- Cykelprogram
- Miljö- och klimatprogram
- Göteborgs stads budget
- Getstaltad livsmiljö
- Göteborgs Stads grönsplan
- Trafikstrategin

Nära stad

I Göteborg ska det vara nära till allt du behöver och vill göra i vardagen. Som att handla mat, besöka vårdcentralen, ta en fika eller träna med vännerna.

Det ska vara så nära att du kan gå eller cykla på ett smidigt sätt. Då behöver vi låta innerstaden utvidgas och växa över älven.

Samtidigt ger det möjlighet för ett mer varierat utbud på fler platser i staden. I det ingår även fler parker, grönområden och offentliga mötesplatser. Inte minst ska barn och unga ha trygga platser där de kan umgås.

Sammanhållen stad

I en sammanhållen stad finns förutsättningar för människor med olika bakgrund och åldrar att mötas över stadsdelsgränser.

Det är viktigt att motverka de barriärer som kan uppstå. Fysiska, mentala och sociala. Vi måste ha en infrastruktur med ett välfungerande nätverk av kollektivtrafik, gator, gång- och cykelvägar som gör staden mer sammanhållen.

Andra viktiga pusselbitar är en större variation av bostäder och bostadsformer på fler platser. Att bevara viktiga mötesplatser och göra dem mer lättillgängliga.

Robust stad

Göteborg ska stå starkt i minst 400 år till. I en framtid med klimatutmaningar och kriser gäller det att tänka in både motståndskraft och flexibilitet i stadsplaneringen. Vi måste bidra till att begränsa klimatförändringarna, exempelvis genom hållbar hantering av naturresurser och att ta hand om det som redan är byggt.

Du som invånare ska också känna möjlighet till ett inflytande över stadens utveckling. Detsamma gäller för näringsliv, handlare, entreprenörer och kultursektor. Vår stad har en egen själ som vi ska fortsätta bygga på – tillsammans.

Brunnsbo i förändring

Förutsättningarna i Brunnsbo och omvärlden förändras ständigt. För att den nya årsring som läggs till i Brunnsbo ska stärka stadsdelen i framtiden, utgår vi från hur stadsdelen och strukturerna runt den förändras.

Samhället blir mindre bilburet

Brunnsbo och andra områden byggda efter trafiksepareringens principer utgår från ett samhälle där bilen är det huvudsakliga transportmedlet. Det speglar inte längre det samhälle vi lever i. Att det blir svårare att röra sig med bil till och från Brunnsbo är redan idag något som påverkar området, och den mobilitet som förloras behöver ersättas med andra transportmedel. I synnerhet om fler boende ska tillföras i stadsdelen. Närheten till centrum gör att transportmedel som cykel blir mer attraktiva. Cykel är även ett färdmedel som pekas ut i stadens miljö- och klimatprogram.

Ny kollektivtrafik

För första gången på länge kommer spårvägsnätet på Hisingen att byggas ut, och Brunnsbo planeras få spårväg som går via Backaplan till Hjalmar Brantingsplatsen. Därifrån kan resande antingen välja att åka över bron in till Centralstationen, mot Biskopsgården, eller vidare på ny spårväg som går via Lindholmen och i tunnel under älven vidare mot Stigberget och Linnéplatsen. Utbyggnaden av spårväg förbi Hjalmar Brantingsplatsen innebär att den planerade spårvägen i Brunnsbo inte bara skapar en koppling till det existerande spårvägsnätet, utan en direktlinje vidare mot västra centrum också.

Utöver ny spårväg så planeras en pendeltägsstation i Brunnsbo som dels ökar robustheten i trafiken på Hamnbanan och Bohusbanan, dels möjliggör en helt ny typ av resande till och från Brunnsbo.

Mindre attraktiva möjligheter till bilresande i kombination med en utbyggd och mer mångsidig kollektivtrafik gör att hållplatslägen i området sannolikt blir betydligt mer befolkade än de är idag.

Förändrat resande

Trafikverket planerar att stänga Brunnsbomotet och ersätta det med Kvillemotet vilket flyttar in- och utpasseringspunkten för biltrafiken i Brunnsbo. Samtidigt innebär sannolikt den kommande exploateringen av Backaplan att beläggningen på de nya på- och avfarterna kommer öka. Det leder i så fall till att bilresorna blir både längre och mer utsatta för köbildning vilket förväntas göra bilresandet mindre attraktivt i området.

Ett ökat antal boende i Selma Stad och norrut när Litteraturgatans förlängning exploateras innebär fler resande och cyklande igenom Brunnsbo, men även fler "delresor" till och från den nya pendeltägsstationen.

Bild 1 Tidigare trafikleder görs om till stadsgator

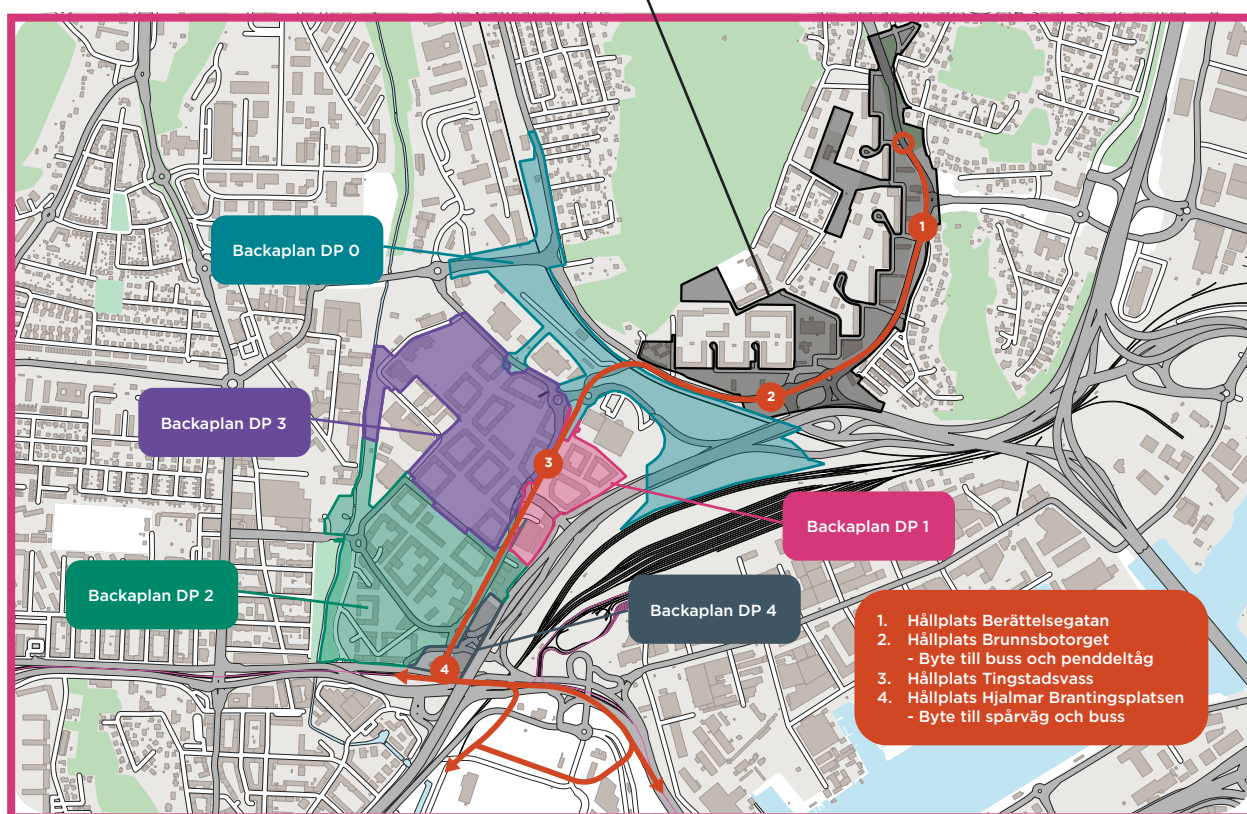

Bild 2 Visionsbild för pendeltägsstation

Bild 3 Utvecklingen går mot mer kollektivtrafik

DP Brunnsbo

Bättre integration med resten av staden

Med ny spårvägstrafik och en pendeltågsstation så ökar möjligheterna för resande till och från Brunnsbo drastiskt. Området får tidsmässigt närmare till stora delar av Göteborg och stora delar av Göteborg får tillgång till Brunnsbo också. Den goda uppkopplingen mot resten av staden gör inte bara att de boende i Brunnsbo får närmare till resten av staden, utan också att verksamma i Brunnsbo kan locka till sig en större del av staden.

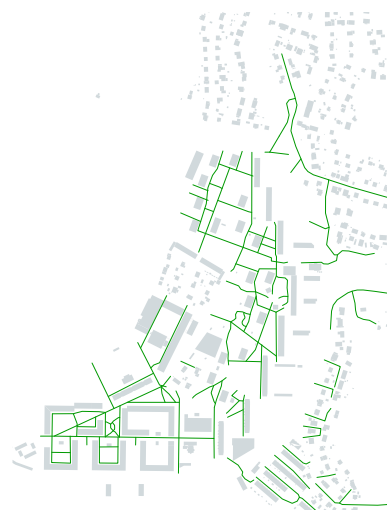
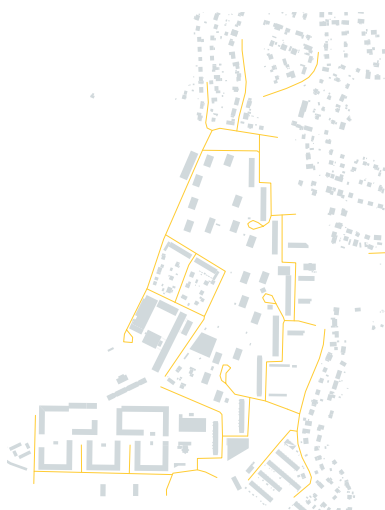
Målbild Koll2035 omfattar ett större trafikkoncept än bara spårväg och tåg. Även citybuss och metrobuss ska trafikera Brunnsbo i framtiden vilket gör Brunnsbo till en av stadens mest tillgängliga platser för resor med kollektivtrafiken. Då pendeltågsstationen och metrobussen har ett betydligt större upptagningsområde än spårväg och citybuss kommer Brunnsbotorget's upptagningsområde öka än mer.

Utöver förbättrad kollektivtrafik så planeras en stor ombyggnad av Backaplan vilket kommer öka utbudet av boende och service i närområdet markant.

Struktur

Dagens struktur och kvalitéer

Dagens Brunnsbo är byggt efter trafiksepareringens principer där stora trafikleder ramar in stadsdelen, och där boendemiljöer är tydligt skyddade från trafiken i områdets kärna.

Huvudgator

En större huvudgata går genom Brunnsbo. Gatan har gena kopplingar till motorleder (E6 i norr via Tingstadsmotet och Lundbyleden i söder via Brunnsbomotet) och stora impedimentytor runt gatan för att hastigheten ska kunna hållas uppe. Bebyggelsen är också avskärmad med en krans av parkeringsplatser och garage.

Området är ursprungligen utformat med få korsningar över gatan men fler övergångsställen har genom åren byggts ut. Det finns även vissa trafikseparerade gångtunnlar under gatan. Framför allt i de norra delarna av Litteraturgatan saknades inledningsvis övergångsställen och passager skedde uteslutande via trafikseparerade tunnlar. Detta har samtidigt inneburit att gatan förstärkts som barriär.

Infartsgator

Från Litteraturgatan leder infartsgator för biltrafik trafiken vidare till parkeringsplatser och i några få fall till angöringsytor inom området.

Även om vissa gator går ganska långt in i området knyter de aldrig samman varandra och du måste åka ut samma väg som du åkte in. Genomfart för motorfordon är inte möjlig vilket drar ner motortrafiken inom området och gör rummet innanför leden säkrare

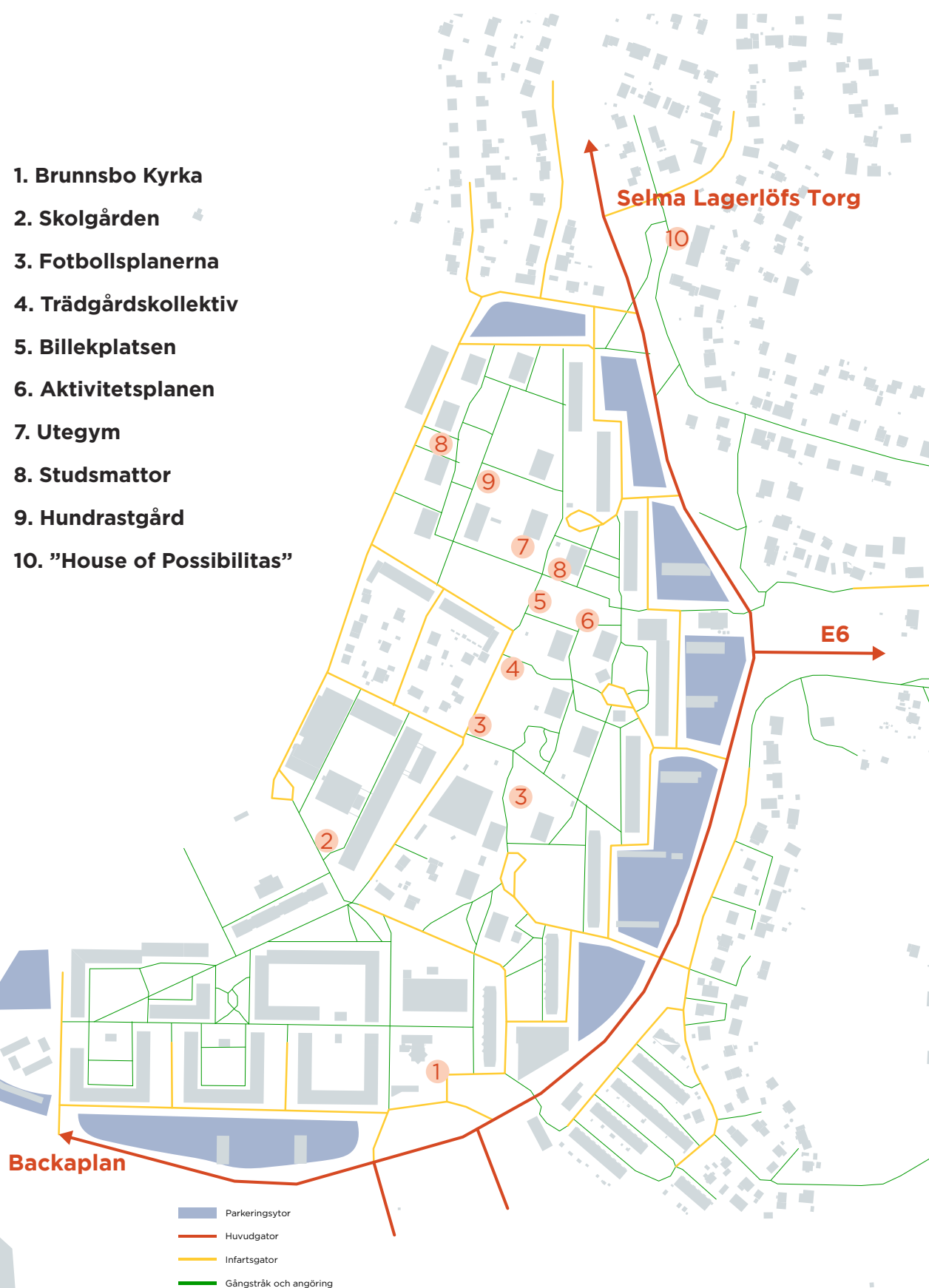
Promenad och angöring

Innanför kransen av parkeringar på den västra sidan Litteraturgatan kan invånarna röra sig tryggt i ett finmaskigt nät av gångvägar fria från fordon.

Den fordonsfria insidan gör att det är tryggare för föräldrar boende i området att släppa ut barnen för att leka i området och barnens lek blir inte begränsad till det egna kvarterets parker på samma sätt som det skulle kunna bli i ett slutet kvarter t ex.

På den östra sidan Litteraturgatan består bebyggelsen främst av småhus med körbara gator fram till varje hus. Det gör att gångstråken inte är lika separerade från biltrafik som de är på den västra sidan.

1. Brunnbo Kyrka
2. Skolgården
3. Fotbollsplanerna
4. Trädgårdskollektiv
5. Billekplatsen
6. Aktivitetsplanen
7. Utegym
8. Studsmattor
9. Hundrastgård
10. "House of Possibilities"

Siffrorna markerar platser som beskrivs på kommande sidor

1. Brunnsbo kyrka

Kyrkan på torget bjuder in till olika aktiviteter, fika, hantverksarbete, andakt och soppluncher. När det inte funnits någon ungdomsverksamhet i området har kyrkan även använts som ungdomsgård. Det centrala läget gör att även torget aktiveras vid t.ex. konserter när musik och dans får ta plats utanför kyrkan.

2. Skolgården

Utanför skoltid fungerar skolgården som lekplats och bollek. Den nya utformningen av skolgården har skapat överblick från skolans entré och avsläppningsyta ner mot Brunnsbotorget och längs det diagonala gång- och cykelstråket. Området används främst av barn i låg- och mellanstadieåldern. Här finns stora öppna ytor och löparbana för barn med spring i benen och för att t ex lära sig cykla.

3. Fotbollsplanerna

De två fotbollsplanerna bredvid Författaregatan's förskola används flitigt av barn i olika åldrar. Den mindre fotboll- och basketplanen har också bänkar och klätterställning som gör platsen relevant både för flickor och pojkar.

Den större fotbollsplanen kantas av en mindre kulle som används för pulkaåkning vintertid och som är ett populärt utflyktsmål för de bägge förskolorna i området.

4. Brunnsbo Trädgårdskollektiv

Brunnsbo Trädgårdskollektiv bedriver stadsodling och ansvarar för skötsel av de grusade ytorna runtomkring. Föreningen är på plats två gånger i veckan för odling, bevattning och matlagning. Eftersom platsen ligger precis kloss an lekytorna runt den lilla fotbolls- och basketplanen väcker odlingen mycket nyfikenhet hos barn. Periodvis har föreningen arrangerat pedagogiska aktiviteter för barn då intresset för odlingen varit så stort.

5. "Billekplatsen"

Lekplatsen bredvid aktivitetsplanen, som kallas "Billekplatsen" bland de boende, är en mycket tydlig samlingspunkt i området. Där samlas både barn och vuxna på väg hem från förskola eller när man kommer från Balladgatans busshållplats eller gymmet. Läget mitt i denna korsning, precis vid gång- och cykelstråket uppmuntrar människor att stanna till. I närheten finns också Brunnsbo Livs som kompletterar lekplatsen med frukt- och grönsakshandel samt glasskiosk.

6. Aktivitetsplanen och Tillsammansköket

Aktivitetsplanen fungerar som samlingsplats och för events. Genom Community Center Brunnsbo håller platsen på att utvecklas med olika aktiviteter, främst inriktade mot mat. Under början av 2023 byggdes ett utekök, kallat "Tillsammansköket" upp i en social process ihop med boende i området. Köket används främst av Community Center vid olika aktiviteter men får även användas av vem som helst i stadsdelen, t.ex. vid barnkalas. Vid Tillsammansköket har det bjudits på gratis mat, lästs sagor och pysslats under året. Större events har varit matfestivaler, tivoli och vinterfest.

Aktivitetsplanen bildar tillsammans med lekplatsen och parken en större social plats uppdelad i olika delar med lite olika syften. En upprustning av asfaltsplanen skulle förbättra intrycket och rumsligheten. Idag upplevs platsen skräpig och nedgången med bruten asfalt och trasiga stängsel utan syften.

7. Utegymp

Utegympet är mycket populärt bland barn i området. Gymmet används som klätterställning och här samlas både barn och vuxna för lek och träning. Gymmets placering precis bredvid bostadshuset gör dock att det upplevs störande periodvis för intillboende.

8. Studsmattorna

I området finns två studsmattor som har satts upp av privatpersoner, i syfte att användas för områdets barn. Föräldrar får låta barnen leka på studsmattorna på egen risk, och underhållet på dem är bristfälligt. Ändå är de mycket populära. Barnen kan hoppa och bredvid har det placerats bänkar där föräldrar ofta sitter och pratar eller fikar. Studsmattorna är exempel på ett par saker. Dels att det finns en vana bland barnen i Brunnsbo att röra sig fritt mellan olika små platser i ett relativt stort område, dels ett engagemang bland föräldrar i området samt hur det med enkla medel går att skapa små samlingspunkter.

9. Hundrastgården

Bakom öppna förskolan finns en inhägnad del av parken som är lummig, skuggig och lite lugnare. Den används som hundrastgård och är ofta välbesökt. Den här delen av parken har färre "aktiva mötesplatser". Hundägare bidrar därför med aktivitet och därmed trygghet i den här delen som annars kan upplevas något otryggare, särskilt kvällstid.

10. "House of Possibilias"

Norr om Brunnsbo i gamla Folkets Hus utvecklas ett kulturhus. House of Possibilias erbjuder replokaler för dans och teater, möteslokaler för föreningsliv och arrangemang som föreställningar, föredrag, filmvisningar, soppluncher och mycket annat. Huset, som under lång tid stått i princip tomt, håller nu på att utvecklas och bli en välkänd målpunkt i stadsdelen.

Bild 4

Litteraturgatan

Litteraturgatan är en tilltagen led som förbinder Brunnbo med angränsande områden, men även med E6 och Lundbyleden. Dagens kollektivtrafik (bussar) har sin sträckning längs Litteraturgatan.

Bebyggelsen är separerad från leden med stora parkeringsplatser. En majoritet av befolkningen i området bor i lamellerna som står uppradade längs Litteraturgatan (syns till höger i bild.)

Bild 5

GC-Bana

Litteraturgatan är inte ursprungligen utformad för att ha en cykelbana enligt dagens standard. Istället samsas gång och cykelfunktioner om samma yta längs Litteraturgatan vilket gör att stråket blir oattraktivt för både gående och cyklande.

Bild 6

Cirkulation

Litteraturgatan möter Tingstadsvägen i en cirkulation. Tingstadsvägen i sin tur leder trafik till och från E6 och blir lätt en flaskhals för framför allt inpasserade.

Diagonalen

Innan Brunnsbo byggdes ut gick Riksväg 2 (ofta kallat "Rikstväan") igenom området, och den gamla vägens sträckning finns kvar i form av en diagonal som går genom Brunnsbo. Gatan är till största delen stängd för motortrafik idag. I väst (övre högra bilden) går vägen genom att bostadskvarter, för att lite längre fram övergå till en angoringsgata för radhus och skola, för att sedan övergå i en promenadstig genom en lekplats. Stråket är den trots sin brokiga utformning ett gent stråk genom Brunnsbo.

Bild 7

Fria rörelser i området

Där miljöerna mot Litteraturgatan är förhållandevis separerade genom stora barriärer som t ex parkeringsplatser, så går "Gamla Rikstväan" på områdets "insida" igenom lekplatser och andra rekreatiionsytor.

Bild 8

Fartdämpande åtgärder

På flera ställen går den gamla rikstväan igenom grönområden och lekplatser. Där syns återkommande åtgärder för att reducera hastigheter genom området. Då stråket är gent transporter genom Brunnsbo bjuds det in till mycket genomfartstrafik i området.

Bild 9

Bild 10

Varierande karaktär

”Gamla Risktvåan” varierar dramatiskt i karaktär genom området. Vissa delar påminner mer om stigar igenom en skog samtidigt som den del som används för angöring till småbostadshus och skolan har separerad körbana, cykelbana och gångbana.

Bild 11

Sicksack stråk

Mellan de stora bostadslamellerna och parkeringsytan går en smal ”sicksack-gata” som fungerar som angöring till både lokaler i bottenplan och parkeringar. Stråket benämns framöver i Kvalitetsprogrammet som ”Sicksackstråket”.

Bild 12

Tillsammanskök

Vid ”Aktivitetsytan” har aktörerna i området tillsammans med de boende byggt upp ett ”Tillsammanskök” där boende kan laga mat gemensamt under sommarhalvåret.

Lokala verksamheter

Trots att mycket av handel och verksamheter inom Brunnsbo under årens lopp fått hård konkurrens av större handel i t ex Bäckebol, Backaplan, och Selma Lagerlöfs Torg så går det att hitta en del mindre verksamheter även i bottenlokalerna mot Litteraturgatan. Genom en komplettering med nya bostäder ges mer möjlighet att driva dessa verksamheter, vilket ses viktigt för området i stort. Målsättningen är att den existerande verksamheten och likande nya tillkommer och i första hand lokaliseras till stråk där människor ofta passerar, för att se till att verksamheterna överlever och berikar stadsdelen.

Lokala aktiviteter

Det finns många odlingar inom området och ett aktivt föreningsliv. Odlingarna ligger välintegrerade i områdets gångstigar och kan även nås från skolans angöringsgata.

Lokal gemenskap

Kyran i Brunnsbo är en aktiv lokal aktör som ordnar olika aktiviteter för barn, vuxna och ungdomar.

Även människor av annan trosuppfattning kristendom besöker kyrkans aktiviteter. Då området till och från saknat andra fritidsaktiviteter har kyrkan agerat ungdomsgård åt områdets ungdomar.

Bild 13

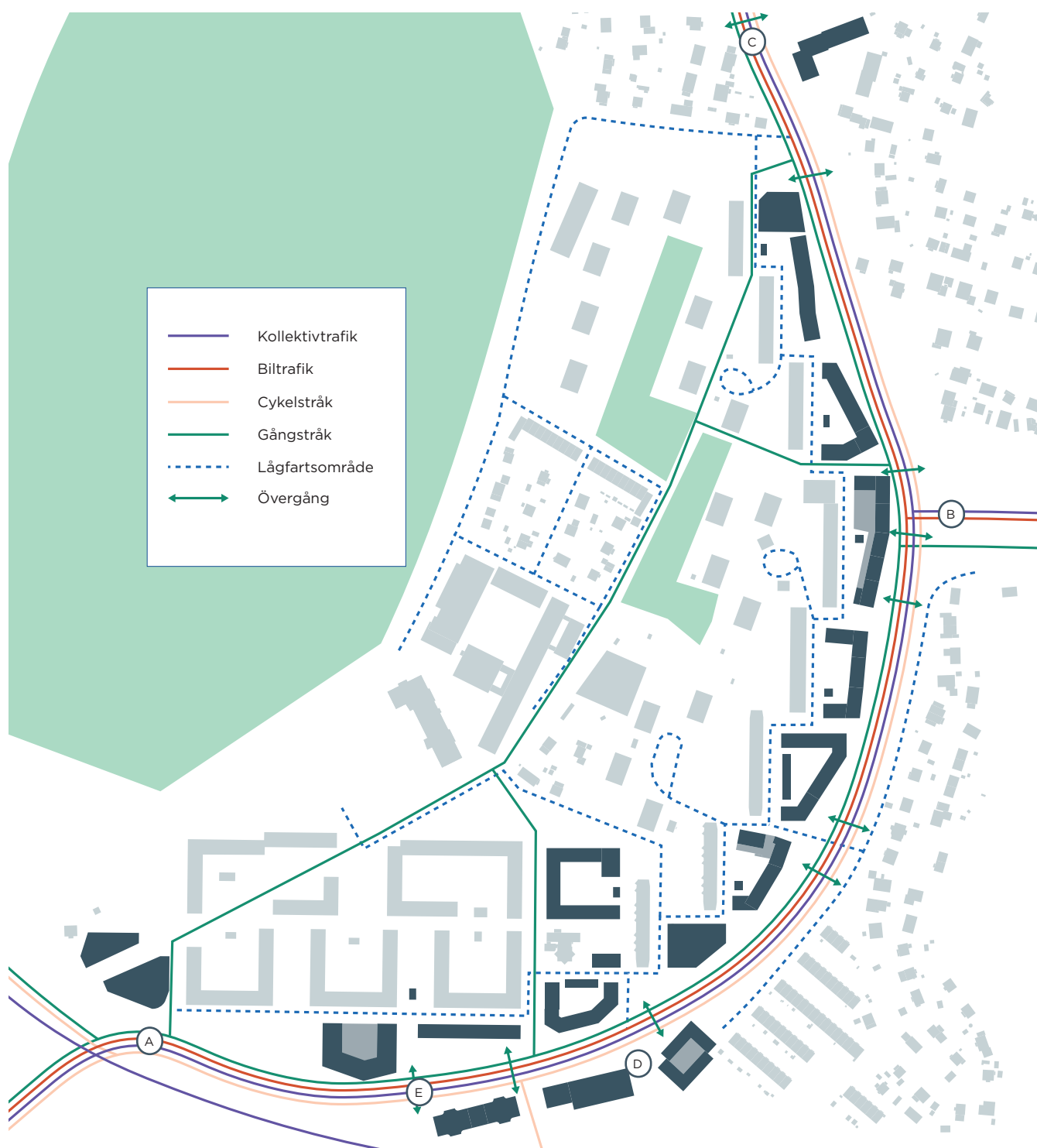
Bild 14

Bild 15

Viktiga kopplingar

De viktiga kopplingarna är avgörande för Brunnsbos integration med kringliggande delområden. Det är viktigt att framtida kopplingar som integrerar området i staden återkommande beaktas och omhändertas

A. Litteraturgatan - Backavägen .

Kopplingen kommer få en betydligt större tyngd framöver när Backaplan byggs ut och spårvägen öppnar.

Att beakta:

- Tråg för spårvägen vid passage under bron omöjliggör gatukorsning. Gående måste välja sida i förväg.
- Passage under järnväg och avfarten från Lundbyleden blir lång och behöver gestaltas för att bli inbjudande och upplevas som trygg.

B. Litteraturgatan - Tingstadsvägen

När Brunnsbomotet försvinner blir Tingstadsmotet och Tingstadsvägen nya huvud in- och utfarten till Brunnsbo för biltrafik. Kopplingen blir även den viktigaste för cykeltrafik från Ringön och de cyklister som tar Marieholmsbron över från Gamlestaden.

Att beakta:

- Sannolikt ökad belastning av biltrafik
- Viktigt cykelstråk för stadens ambition om att öka cyklandet. Binder ihop flera av dagens utbyggnadsområden via Marieholmsbron.
- Kopplingen mellan Brunnsbo och Bäckebo och norra Ringön. Kopplingen blir viktigare när staden växer och Ringön utvecklas.

C. Litteraturgata - Selma Lagerlöfs Torg

Litteraturgatans fortsättning norrut kopplar ihop Brunnsbo med området runt Selma Lagerlöfs Torg.

Att beakta:

- På sikt planeras spårvägen förlängas från Brunnsbo till Selma Lagerlöfs Torg via Litteraturgatan. Där kommer spårvägen passera genom ett villaområde innan den når centrumbebyggelse vid Selma Lagerlöfs Torg. Åtgärder för att stärka gatan som urbant stråk även i framtida planer är önskvärda.

D. Framtida koppling mot Ringön

Lundbyleden, Hamnbanan och uppställning för tåg mellan Brunnsbo och Ringön skapar en väldigt stor barriär men stadsformsanalyser pekar på att om barriären skulle kunna överbyggas så hade det varit en viktig koppling för att stärka området.

Att beakta:

- Lång tidshorisont. Led behöver sannolikt överäckas innan en koppling blir aktuell.

E. Kollektivtrafiknod

Vid Brunnsbo byggs både ny spårväg och en ny järnvägsstation som kopplas till Pendeltågsnätet och Västlänken. Utöver det planeras en metrobusshållplats i anslutning till tågstationen. Det gör att Brunnsbotorget i framtiden blir en av stadens viktigare bytespunkter mellan buss, spårväg, områdesbussar, och pendeltåg

Rumsligheter

När många olika funktioner ska tillgodoses på en gång blir det lätt att ingen funktion säkerställs med kvalitet. Brunnbo har idag få väldefinierade rum och domineras av trafikmiljöer vid Litteraturgatan. Här finns potential att skapa tydligare rum med tydligare funktioner och högre kvalitet.

Den gamla rikstväan pendlar mellan att vara en gångstig igenom en lekplats till en angöringsgata med gc-bana bredvid, till en gångbana med cykelbana. Det skapar fragmenterade funktioner utan ihållande kvalitet.

Bild 16

Bild 17

Bostadsnära grönytor och lekutrymmen skyddade från trafik

Bild 18

Bevarade befintliga
"Hus i Park"-kvalitet

Stor tillgänglighet på parkeringsplatser nära bostäderna skapar goda förutsättningar för att resa med bil, men skapar också ödsliga stadsrum som upplevs som otrygga, och de hårdgjorda ytorna kan skapa problem för lokalklimatet, som t ex extra uppvärmning under sommaren eller en oförmåga att hantera dagvatten.

Bild 19

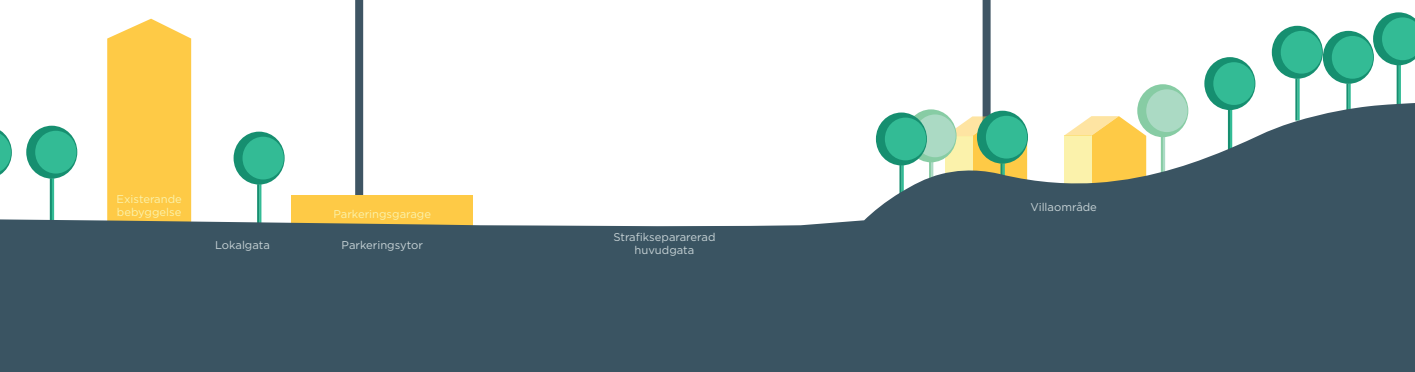
En tilltagen bredd på Litteraturgatans körfält möjliggör trafik i hög hastighet men skapar en otrygg miljö för gående och cyklister. De höga hastigheterna skapar en barriär mellan bebyggelse och funktioner på de båda sidorna gatan.

Bild 20

Bild 21

Målbilden

Framtidens Brunnsbo är en levande innerstadsmiljö och en knutpunkt i staden med ett nytt torg, en ny pendeltågstation och spårväg till centrum. Närhet till stad och region, närhet till grönska och natur och närhet till handel och social service gör vardagen enkel och hållbar. En ökad närhet och tillgänglighet gör det attraktivt att både bo och vistas i Brunnsbo.

Nära stad

Brunnsbo ska vara en del av den utvidgade innerstaden med god tillgång till kollektivtrafik, service, och andra sociala aktiviteter. Det som krävs för ett gott liv i staden ska finnas lätt tillgängligt på nära avstånd. Barriärerna inom stadsdelen ska minskas.

Enligt konceptet "15 minuters staden" bör medborgarna ha tillgång boende, arbete, handel, sjukvård, utbildning och nöje inom 15 minuter från varandra.

Närheten skapar möjlighet att prioritera för gång- och cykelstråk framför bilburen persontrafik. För att förstärka närhet och inte begränsa den ska barriärer undvikas.

Sammanhållen stad

Brunnsbo ska vara en varierad stadsdel med utrymme för alla. Brunnsbos barriärer till andra stadsdelar ska överbryggas och stadsdelen ska få bättre kopplingar till övriga staden. Gång och cykelnät till, från, och genom Brunnsbo ska stärkas.

Brunnsbo blir en varierad stadsdel med flera olika upplåtelseformer och varierande storlekar på bostäderna. Bättre kopplingar kopplar samman de olika bebyggelseområdena bättre. Det blir lätt att orientera sig och hitta i stadsdelen.

Det kommer bo och arbeta fler människor på samma yta, vilket skapar både möjligheter och begränsningar. Fler människor på samma yta skapar bättre förutsättningar för handel och aktiviteter, liksom bra förutsättningar för samnyttjan så som kollektivtrafiklösningar och hyrcyklar.

Fler människor på samma yta skapar även buller, slitage och en hektisk miljö. Stadsdelen behöver både intensiva platser och lugnare platser.

Robust stad

Brunnsbo ska vara en robust stadsdel som är hållbar och står sig över tid. De strukturer som byggs idag ska inte sätta stopp för stadsdelen och staden att utvecklas.

I en tät stad bor människor i alla skeden av livet, med olika bakgrund och olika behov som ska ges utrymme på en begränsad yta. Med många behov som samlas på en plats behövs multifunktionella lösningar som kan användas på flera sätt, av olika grupper och under skilda tider på dygnet och under året. Detta medför även behov av hög toleransnivå. Genom ett barnvänligt perspektiv i utformningen av gator, torg och parker skapas tillgänglighet för en större del av befolkningen.

Prioritet ska ges till flexibla och hållbara lösningar som tillåter många olika funktioner och aktiviteter på samma yta.

Bidra till stadsdelen

En viktig aspekt för att skapa en god livsmiljö för framtidens Brunnsbo är att skapa kvalitet som tar avstamp i det befintliga. Det behövs material som håller över tid och åldras vackert samt en gestaltning som bidrar till hög detaljeringsgrad i ögonhöjd och till en stimulerande stadsmiljö. Viktiga byggnader, speciellt höga byggnader, präglar stadssiluetten från långt håll och kräver extra omsorg.

Kreativa rum och plats att trivas på

Goda innerstadsmiljöer kräver utrymme för gemensamma ytor och mötesplatser: gator, parker, kultur och föreningsliv.

Gränsen mellan det privata och det offentliga rummet behöver vara tydligt i en innerstad där många människor vistas dagligen.

Stadsdelen ska vara gestaltad så att det är tydligt vilka stadsrum man rör sig i och hur man når andra stadsrum. Stadsrum ska ges olika karaktär som underlättar orientering och som är identitetsskapande. Det ska vara enkelt att röra sig i gaturummet och lätt att korsa gator

Urban grönska

Grönskan i Brunnsbo ska vara varierande och multifunktionell.

Bredvid användbara parkytor behövs förutsättning för många ekosystemtjänster för att skapa behagliga temperaturer, ta hand om och rena dagvatten, skapa god luftmiljö, rekreation för människor och biologisk mångfald.

Träd har en central funktion i staden som strukturskapande och rumsbildande. Träden är, utöver vackra stadbyggnadselement även väsentliga som uthållig grönska som bidrar till skugga i ett allt varmare klimat. Träd ska prioriteras högt och jämbördigt med exempelvis behoven för ledningar under mark.

Det är viktigt att de gröna rum som skapas över tid klarar att många människor nyttjar ytorna, att ytskikt åldras vackert med en skötsel effektiv gestaltning och med utgångspunkt i platsens karaktär. Urban grönska är allt från planteringar och träd i gatumiljön, växter på fasader och tak liksom mindre och större parkytor som kan nyttjas på många sätt och för flera behov.

Stadsbyggnadsidé

Stadsbyggnadsidén tar sin grund i Litteraturgatans ombyggnad. Den nya gatan och de platser som bildas runt den utgör kärnan för nybyggnationen i Brunnsbo.

Det nya torget placeras i direkt anslutning till knutpunkten och bildar navet i det framtida Brunnsbo, med nya bostäder, handel och service. Platsen blir tydligt inramad av den nya bebyggelsen vid torget. Ett antal stråk utgår från torget, bland annat den viktiga kopplingen norrut mot skolområdet.

Brunnsbos siluett ut mot staden är tydligt synlig från stora delar av Göteborg med de ikoniska höga skivhusen som rytmiskt kantar Litteraturgatan och den intilliggande parkeringen. Bebyggelseförslagets södra del innebär ett tillskott av nya kontorshus som tecknar sig söderut mot Göteborgs centrala stadsdelar och därigenom kompletterar Brunnsbos befintliga stadsbild.

Den nya årsring som den planerade bebyggelsen ut mot Litteraturgatan utgör, introducerar en kvartersbebyggelse för att skapa ramar om önskade stråk och gårdsrum och stärka Litteraturgatans ambition om att bli en mer aktiv stadsgata.

Den nya strukturen införlivar sig i skivhusens rytm och områdets befintliga gatustruktur och bildar en ny kvarterstruktur mot Litteraturgatan. Den nya årsringen bidrar till det befintliga med gröna gårdsrum upp mot skivhusen och bildar ett tydligt gaturum med bostadsentréer ut mot Litteraturgatan. Bebyggelsen stärker Litteraturgatans gaturum med aktiva bottenvåningar och hörnlägen som även markerar stråken in i området.

Den nya strukturen syftar till att överbrygga Brunnsbos storskalighet till en stadsmässigt utformad täthet som i högre grad sätter ramar om stråk och vistelseplatser för att öka förutsättningarna för ett levande stadsliv och öka tryggheten för både boende och de som rör sig igenom området.

Mindre platsbildningar med strategiska lokallägen i söder markerar infarterna som tidigare präglats av bilburen trafik men som viktas nu om för att prioritera gående och cyklister och biltrafik i lägre hastigheter nu när parkeringarna bebyggs

och trafikrörelser lämnar plats för en intimare bostadsmiljö.

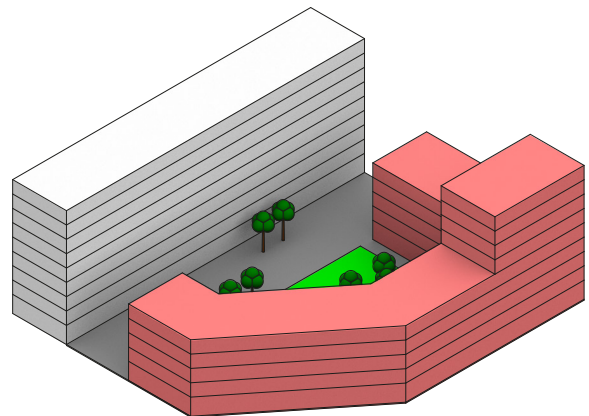
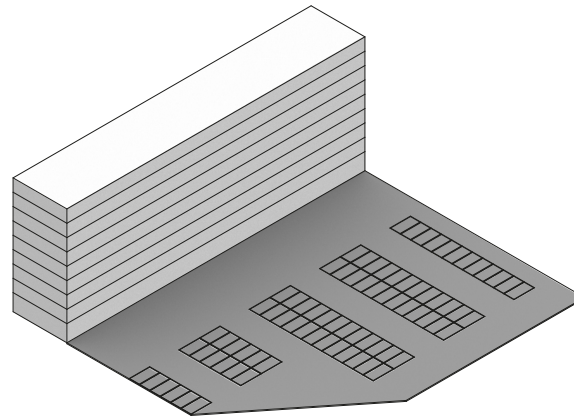
”Sicksackstråket” omvandlas till lågfartsområde som knyter samman befintlig och ny bebyggelse via de nya bostadsgårdarna. ”Vändgatorna” får en mer klassisk uppdelning av körbana och trottoar. Genom att skilja dessa åt i utformning stärks ”Sicksackstråket” som en egen karaktär av lågfartsområde i bostadsmiljö. Besöks- och angöringsparkering sker i första hand längsmed gatan.

Övergripande stadenmål

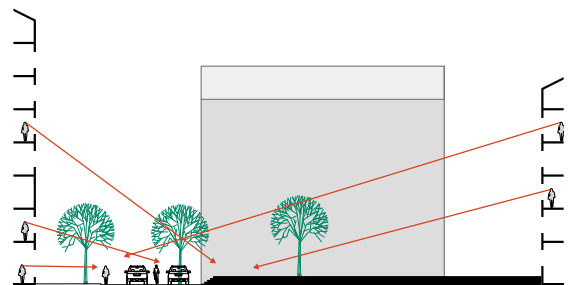
- Nära stad
- Sammanhållen stad
- Robust stad

Projektmål

- Stärka platsbildningar och skapa tydligare rum
- Tydligare ögon på gata
- Skapa aktivitet under fler av dygnets timmar
- Bättre stråk för gång och cykel
- Genomarbetade dagvattenytor
- Skyfallshantering stärks
- Ny spårväg
- Fler och upprustade cykelstråk
- Fotgängare separerade från cykelbanor
- Säker skolväg

Stora hårdgjorda ytor blir gröna innergårdar

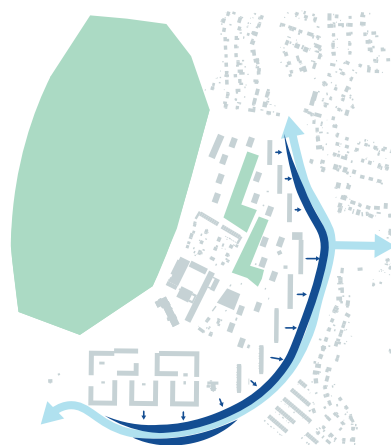

Tydligare, mer inramade rum skapar fler ögon på platserna

Stråk och målpunkter

Litteraturgatan

Litteraturgatan omvandlas till en stadsgata genom bland annat förtätning och ökad tillgänglighet. Bebyggelsen kommer närmare gatan och ramar tydligare in rummet. Tydliga och tillgängliga stråk för både cyklister och gående skapar bättre förutsättningar för både rörelser i stadsrummet och större utbud av funktioner och service som aktiveras av fler rörelser genom ett mer avgränsat stadsrum.

Aktivera målpunkter och stråk

Befintliga målpunkter förändras och nya målpunkter kommer till när Brunnbo förtätas. Brunnbo torg kommer förskjutas lite söder och västerut när hållplatsläget flyttas, och tillkomsten av pendeltåg och metrobuss kommer utöka torgets upptagningsområde markant.

En annan typ av målpunkt som kommer förstärkas är skol- och förskoleområdet i områdets kärna som byggs ut. I framtiden kommer fler barn röra sig runt skolan.

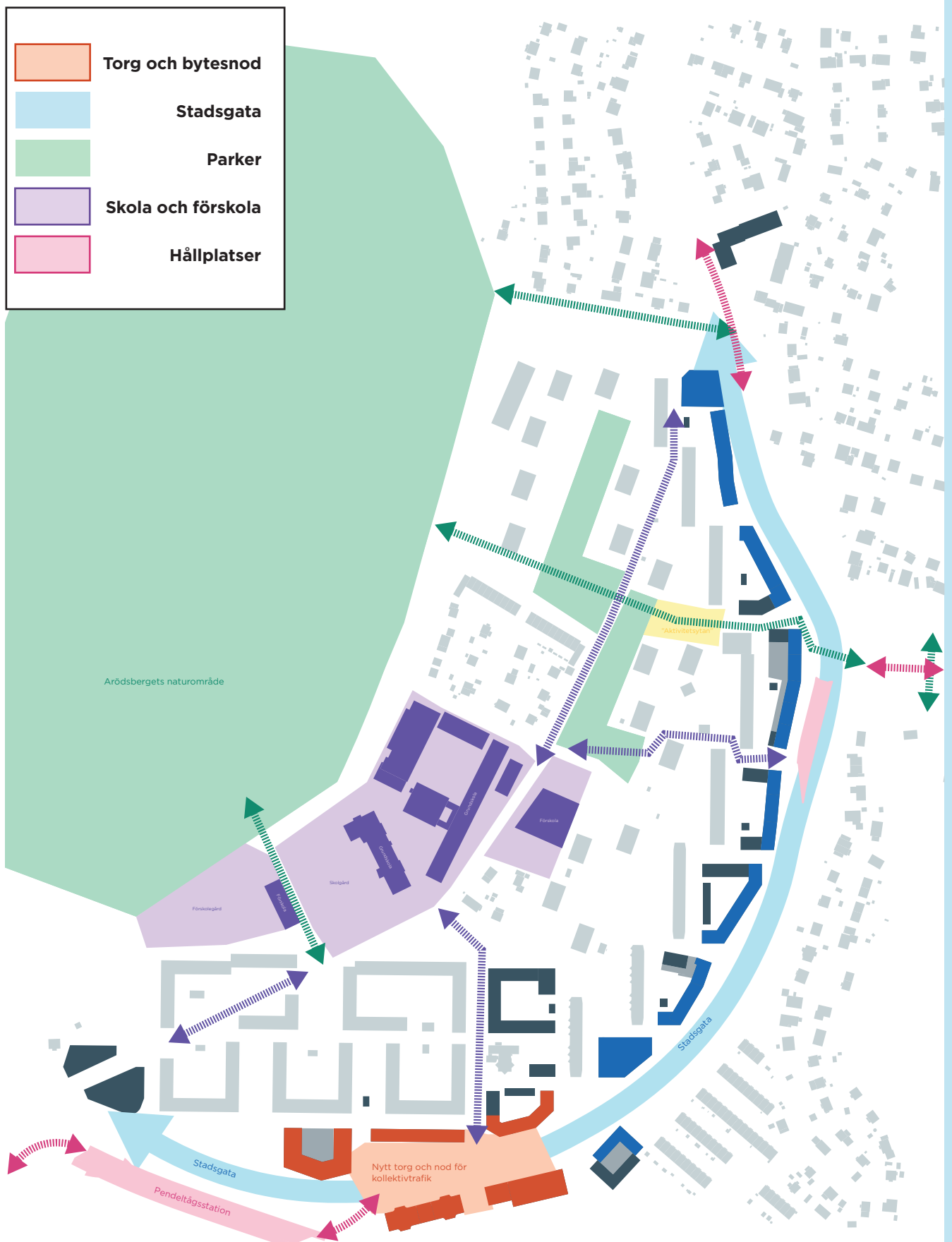
Med fler rörelser till och från kollektivtrafiken och den nya bebyggelsen längs litteraturgatan är det viktigt att gatan utformas så att den kan hantera mycket folk, samtidigt som områdets kärna utformas för att skapa en trygg miljö för barn.

Tillgängliggöra grönområden.

Kontakten med naturområdet på Arödsberget stärks, dels genom att en stig upp på berget tillgängliggörs i söder, dels genom att siktlinjer mot berget "sparas" i den nya strukturen, och dels genom att stärka en entré i områdets norra del.

Gaturummet

Brunnsbo idag

Området ramas in av Litteraturgatan som går i en båge runt området i syd och öst, och Arödsberget som står som en vägg i nordväst

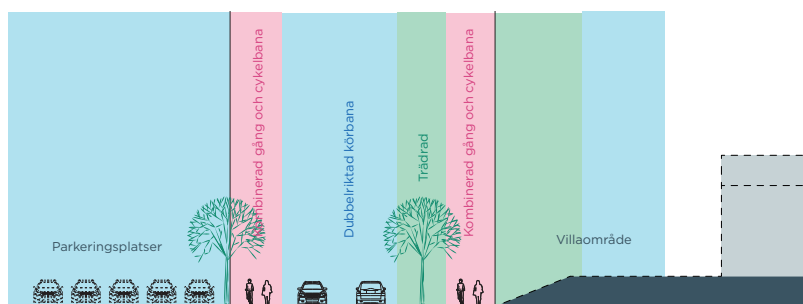
Stadsgatan kommer till

Litteraturgatan görs om från dagens bilfokuserade ringväg till en stadsgata med bättre utrymme för gående, cyklande, och bättre kollektivtrafikhållplatser.

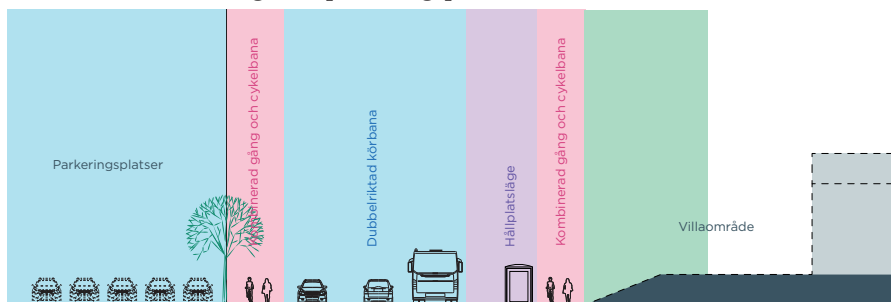
Bättre kollektivtrafik

Ny pendeltägsstation och utbyggd spårväg skapar bättre kollektivtrafik för området

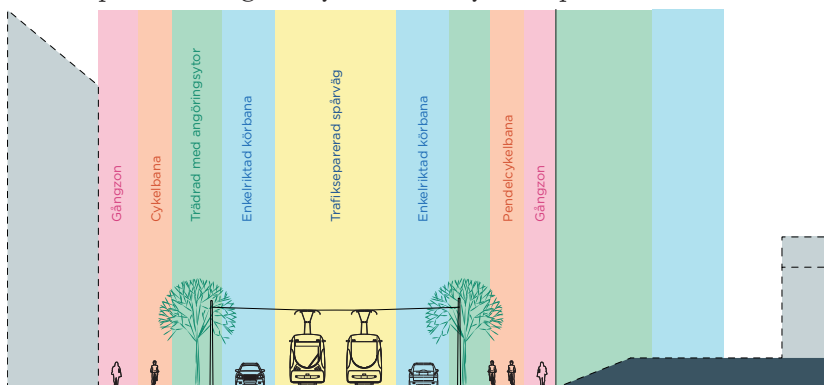
Gatusektion idag

Sektionen domineras av den breda körbanan som möjliggör höga hastigheter. Gående och cyklande delar utrymmet på sidorna. Sektionen omges av parkeringsplatser i väst.

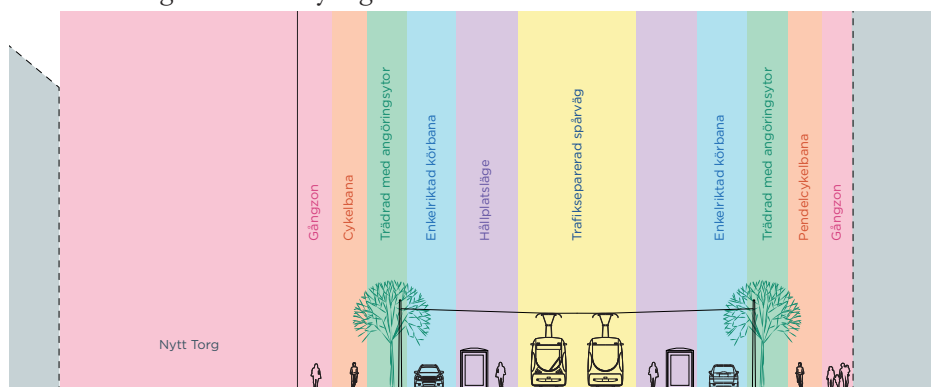
Hållplatssektion idag

Hållplatserna är saxade för att få plats. Bussar stannar i fickor vid hållplatsläget och behöver svänga ut i trafiken för att lämna hållplatsen. Gång och cykel delar utrymmet på sidorna.

Framtida gatusektion

Biltrafiken får enkelriktade och smalare körfält som sänker hastigheten. Kollektivtrafik blir trafikseparerad och behöver inte fastna i köer. Cyklister och gående ges ökad prioritering och får egna stråk. Bebyggelsen möter gatan och ramar in gaturummet tydligare i väst.

Framtida hållplatssektion

Hållplatserna placeras längsmed den trafikseparerade kollektivtrafiken. Biltrafik går utanför och behöver hålla nere hastigheten. Gång och cykelbana har fortsatt hög prioritet och ges egna utrymmen. Runt hållplatslägen bör gaturummet ramas in av bebyggelse på båda sidor.

Landskap

Bild 22

Rumsligheter

Kopplingarna upp mot Arödsberget stärk. Ett tydligare entrérum skapas.

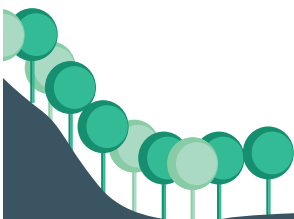

Bild 23

Det diagonala gångstråket som går längs den gamla risktvåans sträckning stärks som ett grönt gångstråk

Bild 24

Naturmiljö och möte
med Arödsberget

Bevarade befintliga
"Hus i Park"-kvaliteer

Ny bebyggelse skapar en urban front mot Litteraturgatan som en årsring runt området. Gaturummet blir tydligare avgränsat och gång- och cykeltrafiken får en högre prioritering vilket skapar mer närvarande liv och rörelser i gaturummet. Ett tydligare gaturum skapar också bättre förutsättningar för verksamheter i bebyggelsen

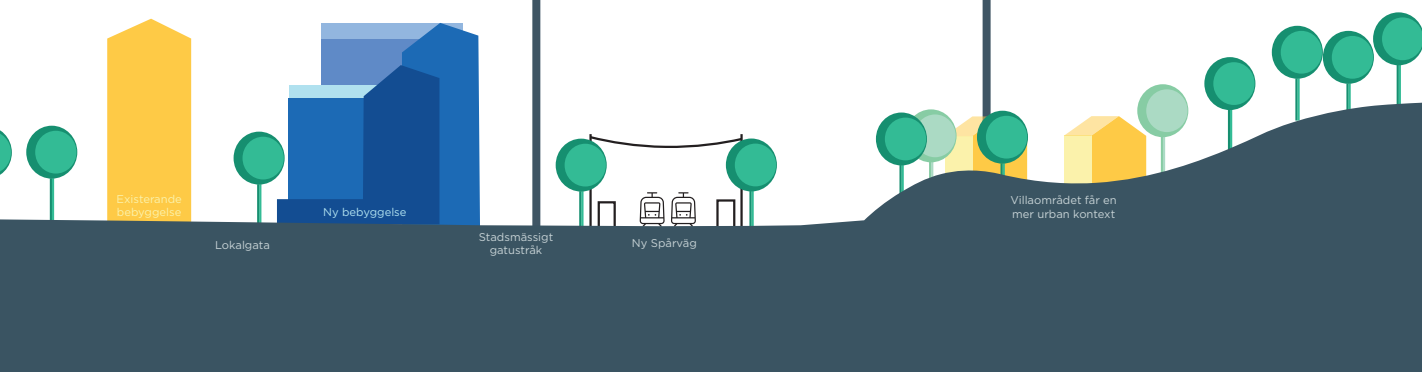

Bild 25

Med tätare och mer tillgängliga kopplingar över Litteraturgatan integreras villaområdet i Östra Brunnbo med resten av området

Bild 26

Gestaltungsprinzipien

Den nya bebyggelsen utformas till en helhet tillsammans med befintlig bebyggelse i Brunnsbo. Som stöd för att åstadkomma denna helhet har principer för gestaltningen tagits fram.

Offentliga rum

Gatutypologier

- Stadsgrata
- Angöringsgator
- Gårdsgator
- Gångstråk

Stadsformsanalyser

- Integration
- Genhet

Grön- och blåstruktur

- Stadsdelspark
- Arödsberget
- Gröna noder och stråk

Platser och torg

- Brunnsbotorget
- Tingstadsplatsen
- Skolområdet
- Centralt park- och grönområde

Gestaltungsprinzipien

- Bebyggelse
- Förgårdsmark
- Trafikområden

Offentliga rum - Generella kvaliteer

Bild 27

1. Materialval

Asfaltering av gångytor undviks så att ytorna dels kan släppa igenom regnvatten, dels håller temperaturen nere på sommaren.

Vid val av material ska värmestress och lokalklimat beaktas genom exempelvis ljusa kulörer. Återbruk ska eftersträvas liksom livslängden genom att materialen är robusta och åldras vackert.

Bild 28

2. Träd och ledningar

Träd är viktiga stadsbyggnadselement i staden men även centrala för att hantera värmestress och dagvatten. Samtidigt måste både växtbäddar och ledningar få plats under mark. Det är av stor vikt att frågorna hanteras som jämbördiga i gestaltning och projektering.

Brunnsbo strävar mot att uppfylla stadens "3-30-300" policy.

Bild 29

3. Möte mellan allmän plats och kvartersmark

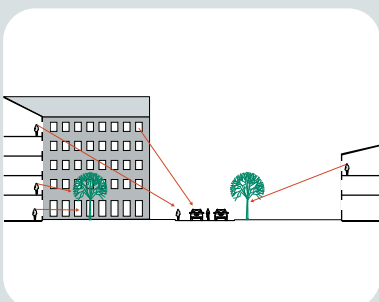
Det är viktigt att mötet mellan allmän plats och kvartersmark i det offentliga rummet mötes på ett sömlöst sätt. Det är viktigt att fastighetsägare och utbyggnadsansvariga har samsyn kring gaturummen och gränzonen så att den gestaltas enhetligt. Exploatörer kan med fördel ta fram egna gestaltungsprogram för att beskriva hur de vill arbeta med mötet.

Bild 30

4. Belysning

Belysningen av allmän plats ska bidra till ett sammanhängande gaturum och anpassas för gående. Ett belysningskoncept ska tas fram för varje gaturumstyp utifrån stadsrummets förutsättningar. Belysningsstolpar ska placeras med hänsyn till gång- och cykelflöden. Genomtänkt belysning är central för upplevelsen av trygghet men hänsyn ska även tas till djur och växtliv, framförallt i de gröna gaturummen.

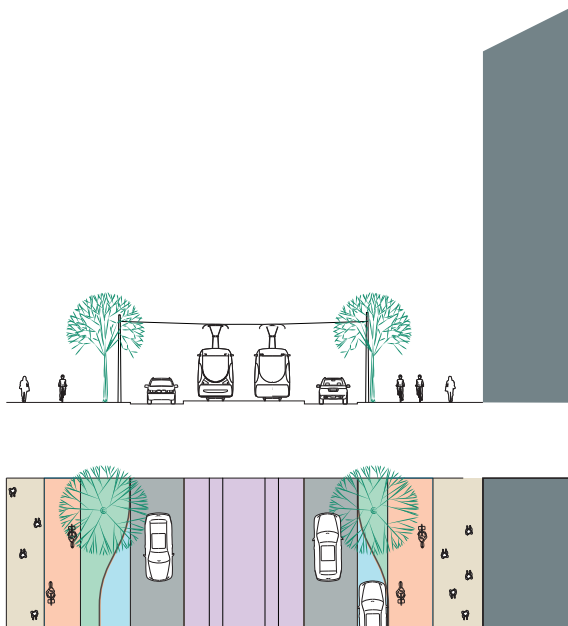
5. Trygghet och tillgänglighet

För att välkomna alla medborgare till gemensamma offentliga platser behöver både mentala och fysiska barriärer undvikas. Överskådlighet, orienterbarhet tillräcklig belysning och kvällsaktiviteter kan underlätta och stärka upplevelsen av trygghet. God framkomlighet med barnvagn och rullstol samt för personer med synnedsättning behöver beaktas både i utformning och drift. Det är även viktigt att det finns mötesplatser utan konsumtionskrav och att uteserveringar som bidrar med liv ändå inte dominerar offentliga platser.

Gatutypologier

Bild 31

Stadsgata

- Ryggraden för kollektivtrafiken
- Kollektivtrafik separerad från övrig trafik
- Bebyggelsen vänds mot gaturummet. Bostadsentréer och verksamhetsentréer från gatan.
- Främja cykling på båda sidor
- Dubbla trädtrader

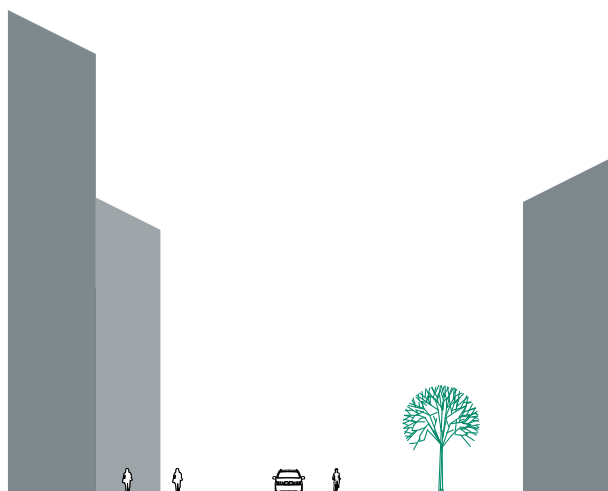
	Grönyta
	Gata
	Cykelbana
	Gångbana
	Kollektivtrafik
	Angöringsficka
	"Shared Space"

Bild 32

Angöringsgator

- Gator in till områdets inre delar för att angöra skolor och bostäder
- Cyklar i körbana, gående separerade.

	Grönyta
	Gata
	Cykelbana
	Gångbana
	Kollektivtrafik
	Angöringsficka
	"Shared Space"

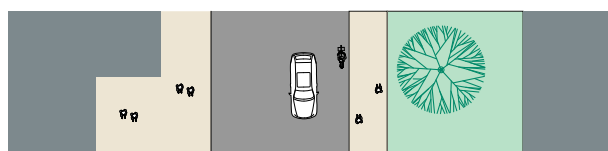
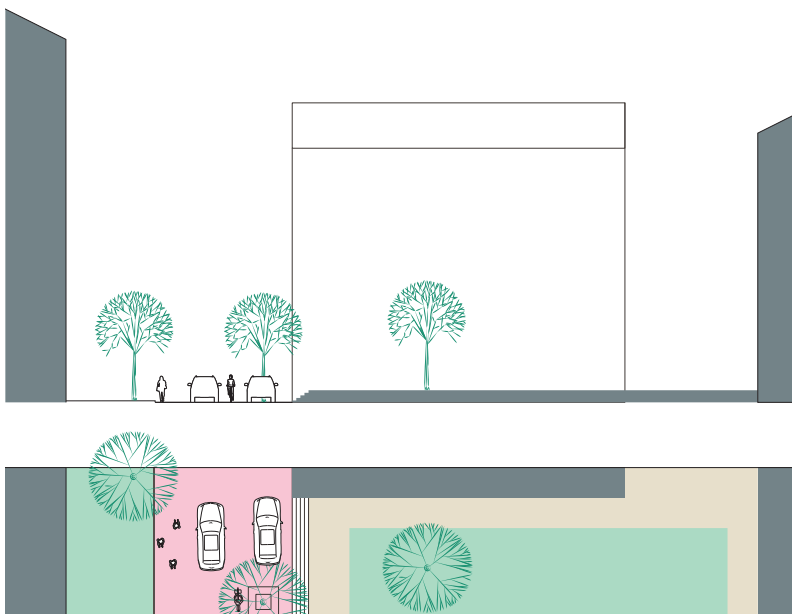

Bild 33

Gårdsgator

- Lågfartsgata med markbeläggning som utformas som ett enhetligt golv
- Möblering håller hastigheterna nere
- Ingen genomfartstrafik
- Platsbildning som anknuter till gårdsmiljön
- Cyklar, gående och motortrafik delar ytan

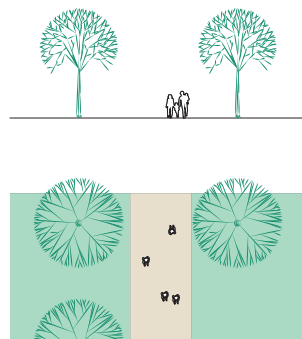
	Grönyta
	Gata
	Cykelbana
	Gångbana
	Kollektivtrafik
	Angöringsficka
	"Shared Space"

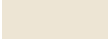
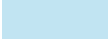

Bild 34

Gångstråk

- Ingen motorburen trafik
- Lokal platsbildning

	Grönyta
	Gata
	Cykelbana
	Gångbana
	Kollektivtrafik
	Angöringsficka
	"Shared Space"

Stadsformsanalyser

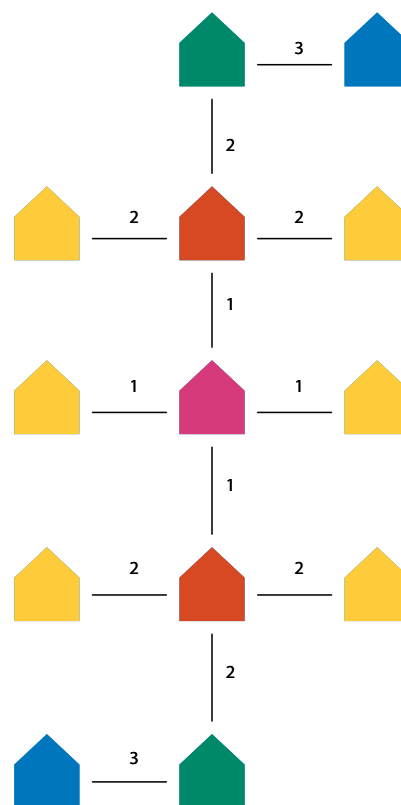
Integration

Integrationskartan visar hur väl integrerade gaturummen är med varandra. Ju fler gator eller adresser du når inom ett visst promenadavstånd ju bättre integrerad är gatan.

Illustrationen till höger visar hur det rosa huset når alla de tolv andra husen inom tre steg, vilket gör det rosa huset till det bäst integrerat av alla hus i området. De blå husen längst ut i systemet däremot når bara fyra hus på tre steg och behöver sex steg för att nå hela systemet. De blå husen är de sämst integrerade av alla i området.

Den här typen av analys tar dock inte hänsyn till hur många som bor i de olika husen. Hade t ex fallet varit så att i de gröna husen bor det 3 personer och bara 1 person i övriga hus hade de röda husen varit de som integrerat flest människor med varandra. Analysen pekar på vilken potential att integrera husen med varandra som finns, inte hur många människor som integreras.

Integrationen kan ökas genom att koppla ihop fler stråk med varandra. Varje nytt stråk ökar integrationen för sina närliggande stråk.

Genhet

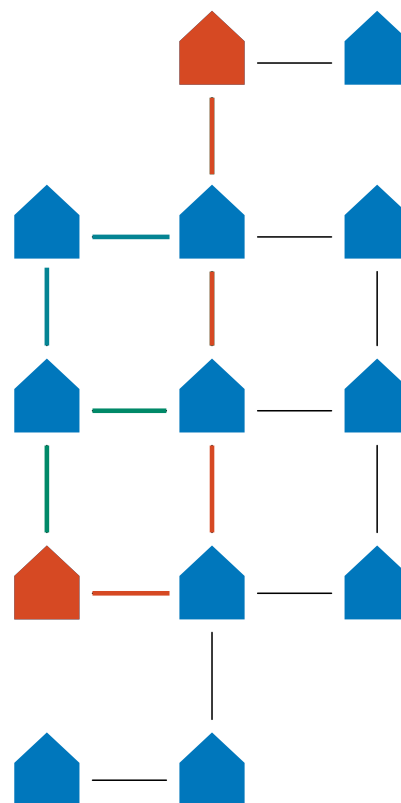
Genhetskartorna visar genaste vägen från punkt A till punkt B för alla gaturum i analysen. De gator som är snabbaste vägen från så många olika A till så många olika B som möjligt har högst genhet. Kallas på engelska ofta "betweenness" och representerar gaturum som är mest "mellan" andra gaturum, eller mest gen.

Illustrationen till höger visar kortaste vägen mellan två röda hus. Både de gröna och de röda länkarna representerar en sträcka på fyra länkar. De röda länkarna svänger dock bara en gång, medan de gröna länkarna behöver två svängar för att nå fram. Beräkningsmetoden tar hänsyn till det och prioriterar det röda alternativet som innebär minst riktningsförändring. Gör vi om samma övning med andra hus så kommer vissa stråk prioriteras oftare än andra, och de stråken är de som får högst genhet i systemet.

Precis som för integrationen så redovisar analysen potential i strukturen och tar inte hänsyn till för hur många boende det är kortaste vägen, eller om gaturummet ens har kapacitet att hantera den mängden av rörelser som den har potential för att göra.

På kommande sidor blir det tydligt där en stig igenom Arödsbergets naturområde ser ut att vara ett av de mer gena stråken i Brunnbo trots att det inte bor några längs stråket och att en grusstig inte har kapacitet att hantera alla flöden genom området.

Eftersom genhet beskriver hur gena gator är jämfört med andra gator kan inte genheten ökas för ett stråk utan att minska på ett annat stråk.

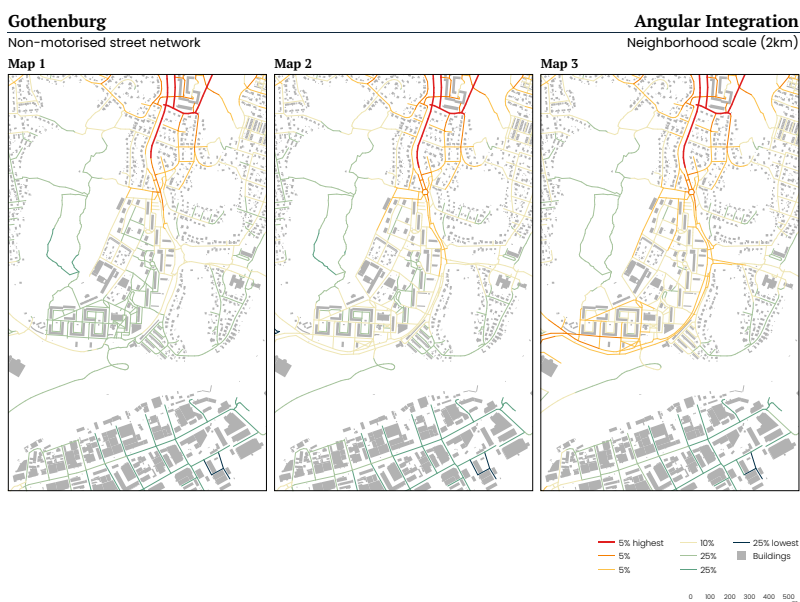
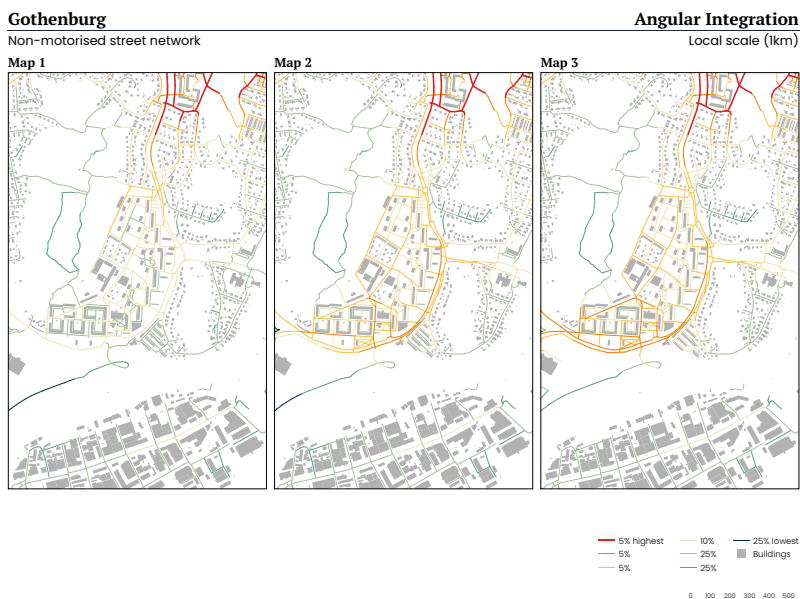
Integration

Kartorna visar dagens situation och jämför en analys av dagens Brunnsbo (vänster) med en analys av det Brunnsbo som planeras (mitten), och en analys av Brunnsbo som det planeras tillsammans med de pågående planerna i Backaplan (höger).

Genom att skapa fler kopplingar över Litteraturgatan och göra tydligare stråk genom dagens parkeringsplatser så integreras bebyggelsen runt Litteraturgatan bättre på alla skalor. Det är också här det bor flest personer (något analysen inte tar hänsyn till men som beaktas i tolkningen av resultatet).

På skalan 2km så tappar Brunnsbo styrka i integration jämfört med området runt Selma Lagerlöfs Torg. Det beror på att Brunnsbo omges av flera stora barriärer som gör att på den här skalan blir Brunnsbo avskärmat från staden runt. I analysen där även Backaplan planerade bebyggelse finns med ser vi att integrationen är som högst mot Backaplan vilket stärker området runt det planerade Torget och flyttar integrationscentrum från dagens torg mer mot det planerade torget.

På skalan 5 km tar närheten till resten av staden över tyngdpunkten snarare än närhet till närliggande områden, och Brunnsbo blir bättre integrerat än t ex Selma Lagerlöfs Torg som ligger längre från centrala Göteborg.

Gothenburg

Non-motorised street network

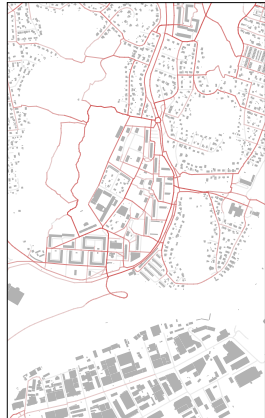
Angular Betweenness Centrality

Local scale (1km)

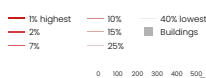
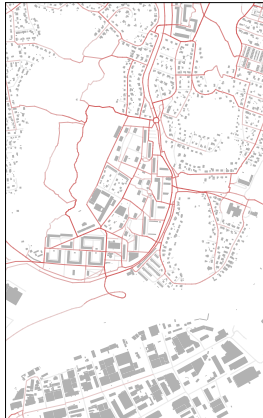
Map 1

Map 2

Map 3

Genhet

På den lokala skalan så ser vi att Brunnsbo har många olika kopplingar genom området och att ingen av kopplingarna sticker ut nämnvärt i dagens situation, och när området byggs ut sprids rörelserna ut än tydligare. På den här skalan framstår stigarna i Arödsbergets naturreservat som viktiga stråk då det är enda sättet att förflytta sig mellan de norra och södra delarna av naturområdet. Det är ett tydligt exempel på att analysen inte tar hänsyn till bebyggelsen runt stråken eller kapaciteten i stråken.

Gothenburg

Non-motorised street network

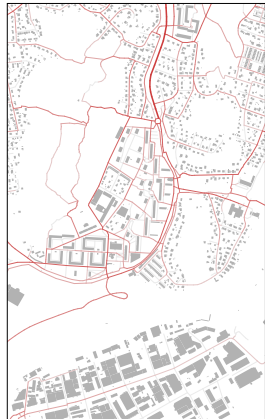
Angular Betweenness Centrality

Neighborhood scale (2km)

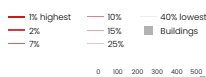
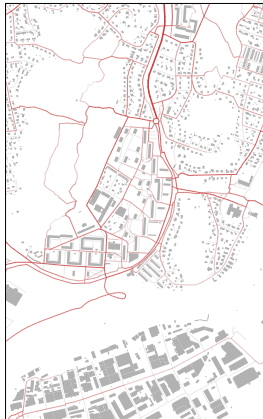
Map 1

Map 2

Map 3

I skalan 2 km så börjar mönster genom området bli tydligare. Berättelsegatan får bättre kopplingar mot det nya torget och den nya överfarten mot Backaplan (även i analyserna där Backaplans utbyggnad inte är med) och blir ett betydligt viktigare stråk. Även det nord-syd gående stråket från torget upp mot Brunnsboskolan blir starkare. Litteraturgatan som stråk får också mer potential. Det i kombination med att större delen av den tillkommande bebyggelsen såväl som den befintliga befolkningen är koncentrerad runt Litteraturgatan talar för vikten av stråket.

Gothenburg

Non-motorised street network

Angular Betweenness Centrality

City scale (5km)

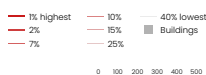
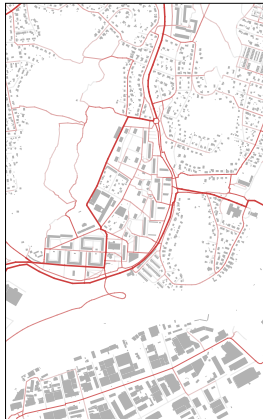
Map 1

Map 2

Map 3

I skalan 5 km visar analysen på att det stråk med störst potential för rörelser mellan Selma Lagerlöfs Torg och Backaplan går via Berättelsegatan, genom skolområdet, och via skolans angoringsgatan vidare norrut. Särskilt när Backaplan byggs ut. Det stråket bedöms varken ha kapacitet för den typen av rörelser genom området eller vara lämpligt för det. Istället bör Litteraturgatan utformas så att genomfartsrörelser så som pendelcykling väljer den vägen framför stråket genom skolgården.

Grön- och blåstruktur

Parkstråket

- Stärka existerande kvalitéer
- Förankra lokalt
- Stärka rekreation, t ex aktivitet i form av idrott och rörelse, men även bevara och utveckla odlingarna som finns

Arödsberget

- Tillgängliggöra naturområdet
- Stärka visuell koppling

Gröna noder och stråk

- Hantera skyfall
- Filtrera dagvatten
- Växtbäddar

Platser och Torg

Brunnsbotorget

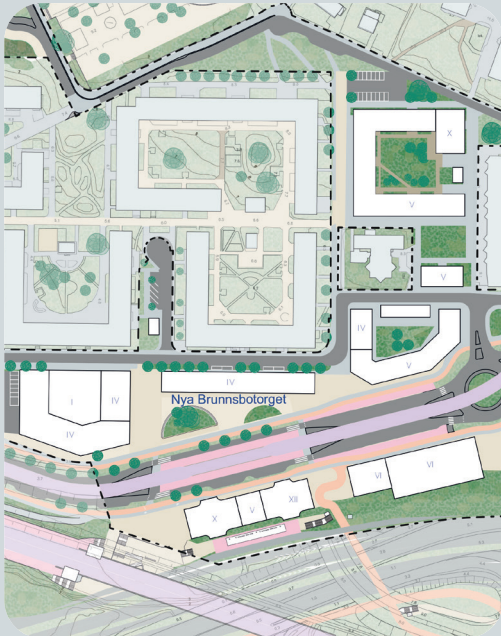

Bild 38

Brunnsbotorget

Vad

Nytt torg och platsbildning när Brunnsbotorget flyttar sydväst från sitt nuvarande läge. Det nya torget ramas in av ny bebyggelse och blir en viktig infrastrukturnod med ett större upptagningsområde där spårväg, buss, pendeltåg och metro-buss möter varandra. Utöver att Brunnsbos befolkning växer med ca 50% så har pendeltåg, spårväg och metro-buss ett större upptagningsområde än dagens busstrafik vilket ökar tyngden i torget som kollektivtrafiknod markant.

Viktiga element

Mycket rörelser på torget. Viktigt att bebyggelse och utformning av de offentliga rummen samspelar för att stärka den stadsmässiga miljön. Det gäller även hållplatslägena och de olika övergångarna. Undvik onödiga flaskhalsar eller barriärer vid övergångar samtidigt som lugna rum behöver skapas på torget.

	Grönyta
	Gata
	Cykelbana
	Gångbana
	Torg/Förgårdsmark
	Kollektivtrafik
	Hållplatsläge
	Refug
	Parkstig
	Befintlig bebyggelse

Tingstadsplatsen

Bild 39

Tingstadsplatsen

Vad

I närheten av mötet mellan Tingstadsvägen och Litteraturgatan. Blir ett hållplatsläge för spårväg och buss, såväl som infarten för gång och cykeltrafik som tagit Marieholmsbron över från Gamlestan. Strax väster om platsen ligger ”aktivitetsytan”, ett asfalterat område som omfamnat av olika kulturella evenemang och aktiviteter.

Viktiga element

I hållplatslägets södra del finns en naturlig entré in i bebyggelsen och norr om cirkulationen finns möjlighet att skapa synlig kontakt med naturområdet på Arödsberget. Entrén mot Arödsberget väster om cirkulationen leder också till det grönområde som går igenom Brunnsbo och till ”Aktivitetsytan”. Det är viktigt att ”aktivitetsytan” tillåts fortsätta ge kulturen en plats för uttryck upprustning av den ytan bör ha en hårdgjord flexibel kulturplats som sin utgångspunkt.

Skolområdet

Skolområdet

Vad

Innanför Brunnbos bebyggelse ligger ett större "skolorråde" bestående av flera förskolor, och en grundskola med låg-, mellan-, och högstadielklasser. Igenom området går den gamla rikstväan, ett gent stråk som har potential att dra in många genomfarsrörelser i området.

Viktiga element

Med flera förskolor, skolor och lekplatser i området är det viktigt att skapa en trygg miljö. Stråket längs den gamla rikstväan är ett gent stråk, men det är viktigt att utformningen av stråket inte uppmuntrar till höga hastigheter genom området.

	Grönyta
	Gata
	Cykelbana
	Gångbana
	Torg/Förgårdsmark
	Kollektivtrafik
	Hållplatsläge
	Refug
	Parkstig
	Befintlig bebyggelse

Centralt park och grönområde

	Grönyta
	Gata
	Cykelbana
	Gångbana
	Torg/Förgårdsmark
	Kollektivtrafik
	Hållplatsläge
	Refug
	Parkstig
	Befintlig bebyggelse

Centrala park- och grönområdet

Vad

I hjärtat av Brunnsbo går ett parkstråk med lekplatser, odlingslotter och öppnare grönytor. Mot Öst och Tingstadsmotet möter parken "Asfalten", ett område som boende i området använder som tillfälliga ytor för konstutställningar och andra kulturella aktiviteter.

Viktiga element

Med flera förskolor, skolor och lekplatser i området är det viktigt att skapa en trygg miljö. Stråket längs den gamla rikstvägen är ett gent stråk men det är viktigt att utformningen av stråket inte uppmuntrar till höga hastigheter genom området.

Gestaltning

Gestaltungsprinciper

Entréer och aktiva bottenvåningar

Vad

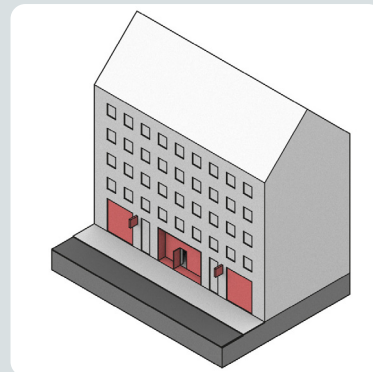
Entréer till bostadstrapphus och verksamheter ska vara vända mot huvudgata där möjligt. Bottenvåningar utformas med hög uppglasningsgrad. Entrédörrar får inte slå ut i allmän plats

Varför

Entréer mot gatan hjälper till att skapa liv i gatumiljön. Kontakt mellan insida och utsida ger gatan liv och ökar tryggheten.

Hur

Huvudentréer mot gata. Där gata finns på flera sidor ska huvudentré placeras mot huvudgata. Uppglasning sprids ut jämnt längs fasaden. Verksamhetsentréer mot huvudgata.

Sockelvåningar

Vad

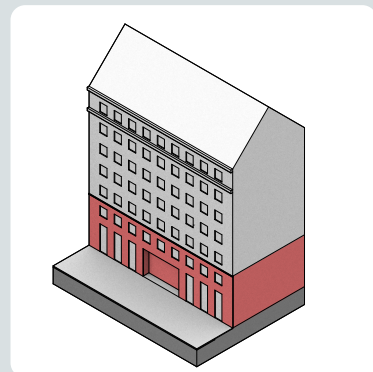
Den första våningen/våningarna utformas som en sockel för byggnaden. Sockel utformas med hög arkitektonisk kvalitet.

Varför

Genom att dela upp byggnaden kan den upplevda skalan dras ner. Sockeln är den byggnadsdel som uppfattas mest för människor i stadsrummet, och den där gestaltningen ger störst utslag.

Hur

Byggnader ges en sockel i avvikande utformning. Avvikelsen kan ske genom materialbyte eller reliefverkan. Att enbart använda annan färg är inte nog för att nå önskad effekt.

Fasadindelning

Vad

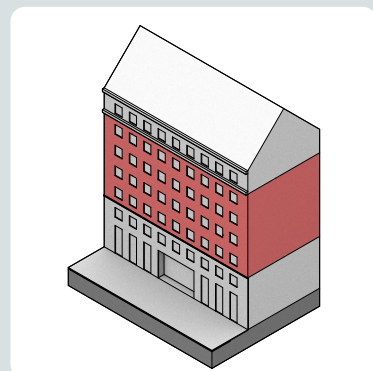
Fasaderna utformas symmetriskt med tydlig vertikalitet.

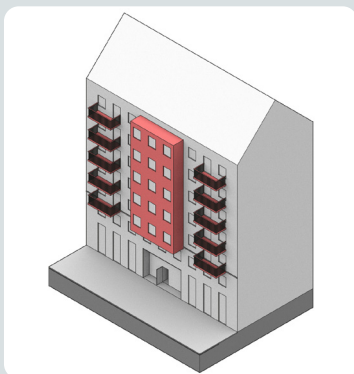
Varför

Stadsmässiga principer och uttryckt skapas genom att skapa en balanserad fasad med lugn rytm.

Hur

Fönster placeras symmetriskt och vertikalt, med jämna avstånd. Balkonger och burspråk placeras centrerat ovanför varandra.

Balkonger och burspråk

Vad

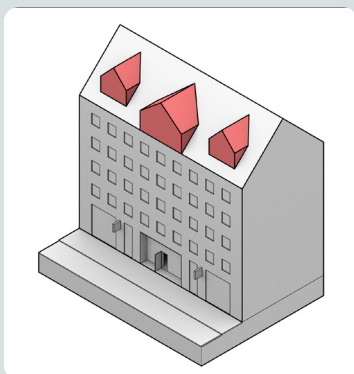
Balkonger och burspråks utbredning mot huvudgata begränsas.

Varför

Balkonger och burspråk kan på ett positivt sätt skapa liv och rörelse i fasad och bör utformas som en del av fasadens utformning och inte något som hängs på fasaden. Balkonger eller utkragade byggnadsdelar bör inte vara det dominerande fasaduttrycket.

Hur

Maxbredd, djup, och utbredning längs fasad regleras mot huvudgata. Inglasade balkonger tillåts ej mot huvudgata.

Sadeltak, takkupor och fontespiser

Vad

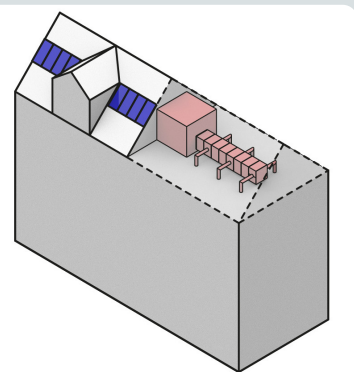
Bebyggelse utformas i regel med sadeltak med en lutning mellan 30 och 45 grader. Takkupor och fontespisers utbredning regleras.

Varför

Brunnsbo karaktäriseras av byggnader med sadeltak. Takkupor och fontespiser bör inte dominera taklandskapet, eller ta över intrycket.

Hur

Sadeltakens lutning regleras. Utbredning och storlek på takkupor och fontespiser regleras så att sadeltaket fortfarande är tydligt urskiljbart. Platta tak tillåts bara vid undantagsfall för att möjliggöra takterrasser.

Tekniska utrymmen och anläggningar

Vad

Tekniska installationer ska i möjligaste mån inordnas i takens utformning.

Varför

Taken i Brunnsbo utgör motiv som syns från stora delar av Göteborg och tekniska installationer bör underordnas takets utformning och uttryck.

Hur

Tekniska installationer bör vara inhysta i eller utformas som en del av den upplevda takvolymen.

Förgårdsmark

Dagvatten

Vad

Fastighetsägaren kan anlägga dagvattenanläggningar för att hantera dagvatten som leds mot gatan från framför allt taken

Varför

Vid regnväder behöver vattenmassorna tas om hand om och filtreras. Med sadeltak leds mycket vatten mot gaturummet och fastighetsägarna ansvarar för att hantera och filtrera det vattnet.

Hur

Dagvattenbäddar föreslås anläggas regelbundet längs fasaden på förgårdsmarken. Det är dock viktigt att dessa anläggningar inte skapar en barriär mellan byggnad och gata.

Bild 40

Verksamheter tillåts breda ut sig

Vad

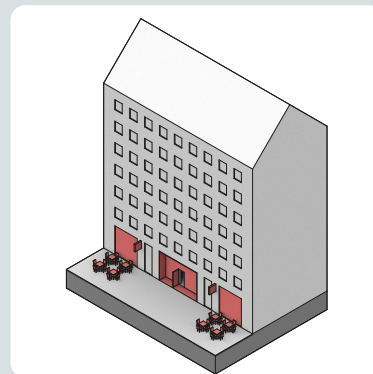
Verksamheter med lokaler mot huvudgator ges möjlighet att breda ut sig på förgårdsmarken.

Varför

För att skapa ett urbant gaturum mot framför allt Litteraturgatan är det viktigt att de verksamheter som lokaliseras mot gatan ges möjlighet att dels bjuda in livet på gatan och dels berika livet på gatan

Hur

Verksamheter kan ta förgårdsmark i anspråk för att dekorera dem eller låta verksamheten öppna upp sig mot gatan med t ex uteserveringar.

Entreer

Vad

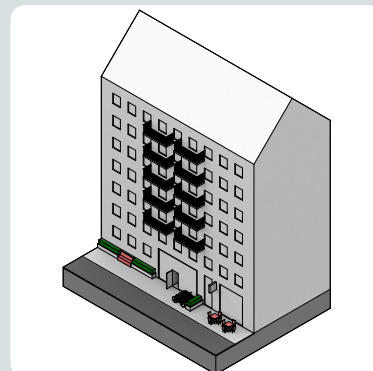
Entréer ges möjlighet att breda ut sig på förgårdsmark med t ex skärmtak, sittplatser eller cykelparkeringar.

Varför

En väderskyddad bostadsentré med sittplatser är en stor boendekvalitet. Likaså möjligheten för gäster att parkera cykel nära entrén. Genom att placera funktioner vid entréerna aktiveras gatan.

Hur

Området närmast runt entréer tillåts bebyggas med olika former av boendekvalitetshöjande funktioner. Viktigt att det utformas så att det bjuder in och inte bildar barriär.

Trafikområde

Bild 41

Infiltrationsytor

Vad

Infiltrationsytor längs Litteraturgatan utformas enhetligt.

Varför

Infiltrationstyrorna kan, utöver nyttorna i form av hantering av vattenflöden, vara ett positivt sätt att få in grönska i stadsrummet. Dock finns många olika lösningar och för att skapa ett sammanhållet stadsrum är det viktigt att de utformas enhetligt.

Hur

Infiltrationsytor utformas enhetligt. I de fall så en typ av utformning möter en annan ska skiftet mellan de olika utformningarna ske där ytan korsas av väg

Bild 42

Gångytor

Vad

Gångytor längs Litteraturgatan prioriteras. Materialval signalerar att det är huvudgatan och den främsta vägen in i Brunnbo.

Varför

Litteraturgatan är stadsdelens huvudgata och omvandlingen av gatan till en stadsgata är en nyckelfråga för att uppnå stadens ambitioner med stadsdelen. Gatan ska upplevas som välvårdad och robust.

Hur

Gångytor anläggs i första hand med någon form av plattsättning för att skapa ett välvårdat och robust intryck.

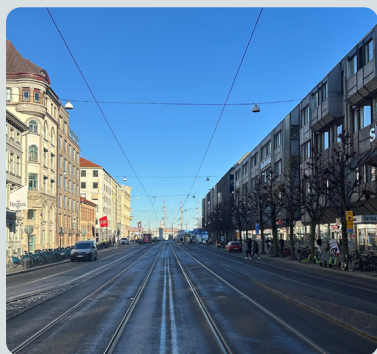

Bild 43

Övergångar

Vad

Det görs enkelt att korsa Litteraturgatan för gående.

Varför

Ett av signumerna för urbana stadsmiljöer är att gaturummet är ett enhetligt rum som ramas in av byggnadernas väggar. När stora gator bildar barriärer förtas detta och delar det upplevda stadsrummet i två halvor

Hur

Det är tätt mellan övergångarna och barriärer som förhindrar gående från att korsa gatan undviks.

Bildreferenser

Bild 1 på sida 6	© Lo Birgersson	Bild 31 på sida 34	© Radar Arkitekter
Bild 2 på sida 6	© Göteborgs Stad	Bild 32 på sida 35	© Radar Arkitektur
Bild 3 på sida 6	© Frida Winter	Bild 33 på sida 36	© Radar Arkitekter
Bild 4 på sida 12	© Adrian Pihl	Bild 34 på sida 37	© Adrian Pihl
Bild 5 på sida 12	© Adrian Pihl	Bild 35 på sida 41	© Adrian Pihl
Bild 6 på sida 12	© Adrian Pihl	Bild 36 på sida 41	© Adrian Pihl
Bild 7 på sida 13	© Adrian Pihl	Bild 37 på sida 41	© Adrian Pihl
Bild 8 på sida 13	© Adrian Pihl	Bild 38 på sida 42	© Liljewall Arkitekter
Bild 9 på sida 13	© Adrian Pihl	Bild 39 på sida 43	© Radar Arkitekter
Bild 10 på sida 14	© Adrian Pihl	Bild 40 på sida 48	© Per Uhlin
Bild 11 på sida 14	© Adrian Pihl	Bild 41 på sida 49	© Adrian Pihl
Bild 12 på sida 14	© Johan Burell	Bild 42 på sida 49	© Adrian Pihl
Bild 13 på sida 15	© Johan Burell	Bild 43 på sida 49	© Adrian Pihl
Bild 14 på sida 15	© Adrian Pihl		
Bild 15 på sida 15	© Adrian Pihl		
Bild 16 på sida 18	© Adrian Pihl		
Bild 17 på sida 18	© Johan Burell		
Bild 18 på sida 18	© Johan Burell		
Bild 19 på sida 19	© Adrian Pihl		
Bild 20 på sida 19	© Adrian Pihl		
Bild 21 på sida 19	© Adrian Pihl		
Bild 22 på sida 28	© Liljewall Arkitekter		
Bild 23 på sida 30	© Adrian Pihl		
Bild 24 på sida 30	© Adrian Pihl		
Bild 25 på sida 31	© Adrian Pihl		
Bild 26 på sida 31	© Adrian Pihl		
Bild 27 på sida 33	© Gehl Architects		
Bild 28 på sida 33	© "SBF"		
Bild 29 på sida 33	© Adrian Pihl		
Bild 30 på sida 33	© Forms + Surfaces		

